No. 2725 Woensdag 11 Maart 1936 53ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling

Redactie: Pastorie San Mateo, Tel. 413
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Drukker: B. L. Bogaers

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0.10
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels fl. 0.50

Curaçaose Bevolkingcijfers.

In 1935 vooruitgegaan met 3850 inwoners.

We hebben dezer dagen een onderhoud gehad met den Hr. M. Bartels Daal, de chef van onze Burgerlijke Stand en Bevolkingsregister en ontvingen van hem de gegevens over de Curaçaose bevolking in het jaar 1935.

In het jaar 1919 schreef het Eerste-Kamerlid van Kol: „Door de meer dan gebrekkige statistiek zijn over de sterfte der bevolking in geen enkele der Nederlandse koloniën betrouwbare gegevens te verkrijgen."

Het duurde op Curaçao echter nog tot het jaar 1929, eer in deze situatie een verbetering kwam.

Bij Gouvernementsbesluit van 16 Dec. 1929 werden de bepalingen vastgesteld betreffende het houden der bevolkingsregisters.

Dat aanvankelijk en nu nog, alhoewel 't met de jaren minder wordt, de samenstelling van een bevolkingsregister met zeer grote moeilijkheden gepaard gaan, begrijpt eenieder die enigzins met Curaçaose toestanden op de hoogte is.

Hoevelen lopen er hier niet rond met twee, drie familienamen. Eén zoals zij ingeschreven zijn in de registers van de burgerlijke stand, één zoals zij tekenen en één zoals zij in de wandeling bekend zijn en zich dan ook noemen. En men begrijpt wel dat velen de eerste naam zelfs niet meer kennen en wanneer het nodig is, hun tweede of derde naam opgeven, die voor controle totaal geen waarde heeft.

Hoevelen zijn er ook niet totaal onkundig omtrent hun juiste schrijfwijze en hun geboortedatum?

Vaak kwam vroeger de vroedvrouw met een vodje papier, waarop enige namen waren gekrabbeld, aangifte doen van de geboorte van een kind. Maar als „van" was zeer dikwijls een der voornamen van de moeder opgegeven.

Aan dat alles komt nu geleidelijk een eind, doordat men eerst op het bevolkingsbureau, de juiste naam van de moeder opneemt, alvorens op de burgerlijke stand de geboorteakte wordt opgemaakt.

Daarom is het zo goed geweest, dat men voor enkele jaren deze beide bureau's heeft samengevoegd, waardoor voortdurende controle mogelijk is.

Het gevolg hiervan is, dat alleen in het jaar 1935 205 vonnissen werden ingeschreven voor verbetering der namen. Bovendien werden nog 66 huwelijksacten verbeterd en 22 ovelrdensactij verbeterd en 22 overlijdensacten.

Maar maatschappelijk zijn er nog andere grote voordelen aan verbonden: o.a. de erkenning der kinderen door de moeder.

Zo werden in 1935 498 kinderen door de moeder erkend: en zeer dikwijls gebeurt het, dat bij de oproeping van de moeder om het kind te erkennen, de vader aanvankelijk uit belangstelling meekomt, maar deze belangstelling op het bevolkingsbureau eindigt in het plan om nu ook maar in het huwelijk te treden.

Maar over het nut van het Bevolkingsregister zullen we vandaag maar niet verder schrijven en ons bepalen tot de ontvangen cijfers, waarin reeds meer dan overvloed van copie zit.

Eerst dan de bevolkingscijfers van dit gebiedsdeel.

We zullen ze geven, in verband met enkele vroegere jaren, waarbij men re,-kening moet houden, dat de cijfers van voor 1930, zeer weinig betrouwbaarheid bezitten.

Inwoneraantal van dit Gebiedsdeel.

	1900	1930	1934	Op 1 Januari 1935
Curaçao (totaal)	30.636	50.335	52.796	55.463
Stad		23.243	25.848	27.231
2e distr.		21.735	19.585	20.682
3e distr.		5.357	7.363	7.550
Aruba	9.702	15.687	18.975	20.144
Bonaire	5.086	6.139	6.028	5.939
St. Martin	3.174	2.376	2.773	2.674
Saba	2.177	1.688	1.483	1.716
St. Eustatius	1.634	965	1199	1.198
totaal	52.109	77.003	83.254	87.104

Uit deze cijfers blijkt, dat dit gebiedsdeel in het afgelopen jaar vooruit is gegaan met 3850 inwoners.

Aan deze vooruitgang droeg Curaçao bij met 2.667 inwoners; Aruba met 1439 inwoners, terwijl de verdere eilanden van dit gebiedsdeel alle min of meer achteruitgingen.

In het jaar 1934 telde ons gebiedsdeel 39.883 mannen en 43371 vrouwen. Deze laatsten waren dus met 3488 in de meerderheid.

In het jaar 1935 was deze meerderheid verminderd tot 3208

Dit verschijnsel van het groter aantal vrouwen als mannen wordt in bijna alle landen waargenomen.

De vermeerdering van ons bevolkingscijfers in 1935 heeft zijn oorzaak in vestiging en geboorte.

Het aantal personen door vestiging bedraagt in het hele gebiedsdeel 8741 personen, terwijl het aantal vertrekkenden 6621 bedroeg.

Het surplus 1120 kan men echter niet beschouwen als het aantal van hen die zich uit het buitenland hier kwamen vestigen, daar in het vertrek en de vestiging ook begrepen zijn personen die van het ene eiland naar het andere, zelfs van van het ene district naar het andere zijn verhuisd.

Het aantal geboorten bedroeg in dit gebiedsdeel 2820.

Terwijl het cijfer der sterftegevallen 1072 bedraagt.

Het geboortecijfer voor dit gebiedsdeel bedraagt dus 32.3. Het sterftecijfer 12.3.

Over de geboorte- en sterftecijfers der eilanden afzonderlijk spreken we in een volgend artikel.

Met behulp van muildieren wordt de bagage van de Nederlandse Rode Kruis Ambulance in Abessynië naar het kamp vervoerd.

De strategische positie van Nederlands-Indië in de Pacific.

III

Hoe staat Engeland tot Japan?

Ik kom nu tot de belangentegenstellingen tussen Japan en Groot Brittannië.

Uit het feit, dat in 1902 de Brits-Japanse alliantie gesloten werd, valt al dadelijk op te maken dat er toen meer gemeenschap dan tegenstelling van belangen was. Aan deze alliantie is intussen in 1922 bij het verdrag van Washington een eind gekomen en het Japan van nu is anders dan dat vóór de wereldoorlog.

Japan kent zichzelf bijzondere rechten in China toe en het heeft daarnaar gehandeld, ook ten koste van Groot-Brittannië. De invoer van Groot-Brittannië in China is afnemende, die van Japan is toenemende. Het voorstel van Groot-Brittannië, gezamenlijk China finantieel te helpen, is **door Japan afgewezen. De zich voortdurend uitbreidende invloed van Japan kan niet anders dan een be**dreiging zijn van die van Groot-Brittannië, dat niet alleen voor een waarde van meer dan 1 milliard dollar in China geïnvesteerd heeft, maar ook tegenover de Japanse Monroeleer voor Oost-Azië, een wakend oog moet houden op Australië, de Straits en op Brits-Indië.

Het Britse Rijk — het is zowel zijn kracht als zijn zwakte — heeft zijn belangen overal op de wereld. Moet het aan die belangen in het ene deel zoals nu in de Middellandse en Rode, bijzondere aandacht schenken, dan kunnen die elders gemakkelijker bedreigd worden. Toen in 1931 Japan Manchoerije bezette, zag de Volkenbond en zag ook Groot-Brittannië lijdelijk toe en lieten zij Japan zijn gang gaan, ondanks het negenmogendheden-verdrag. Een oorlog in Oost-Azië had Groot-Brittannië er niet voor over. De belangen die er voor dit rijk op 't spel stonden waren geen voldoende grond voor een zo gewelidige en hachelijke onderneming.

Ook de bekende uitlating van den chef der pers-afdeling van het departement van buitenlandse zaken te Tokio werd lankmoedig door de Britten opgenomen.

Maar Groot-Brittannië ziet zeer wel in, dat de invloed van Japan in het Oosten zich voortdurend uitbreidt en dat het einde van dit proces niet in het zicht zal komen, wanneer het niet op de ene of andere wijze door de overige in Oost-Azië belanghebbende mogendheden gestopt wordt.

Vandaar de stichting van de marinebasis te Singapore.

Een enkele blik op de kaart is voldoende om van de buitengewoon gunstige strategische ligging van dit punt overtuigd te worden. Het beschermt Indië, de Straits en Australië, het sluit Straat Malakka voor de scheepvaart af en het ligt betrekkelijk dicht bij de andere zeestraten, die de verbinding vormen tussen de Stille en Indische oceaan. Het ligt ver genoeg van Japan om een aanval vanuit dit rijk, tot een buitengewoon moeilijke en gevaarlijke onderneming te maken.

Al heeft Groot-Brittannië zich nog weinig tegen de Japanse agressie en uitbreiding verzet, de marinebasis te Sin**gapore is het duidelijke bewijs, dat het de dreigende gevaren voor zijn positie in Azië vooruit ziet en dat het, als het nodig wordt er zich tegenover te weer** zal stellen.

Een oorlog Japan—Holland?

Nu nog de vraag, is de tegenstelling van de belangen van Japan en van Nederlands-Indië van die aard, dat zij tot een oorlog kunnen voeren? Ik behoef hier weinig over te zeggen. U weet allen, hoezeer Japan behoefte heeft aan verschillende grondstoffen, petroleum, rubber, tin, die Ned.-Indië in ruime mate leveren kan. Hoe Japans wensen uitgaan naar landstreken, waar de Japanner werk en levensonderhoud kan vinden en naar strategisch gunstig gelegen punten voor de verdere uitbreiding zijner macht in Oost-Azië.

Het is niet het minst de Japanse marine, die een grote belangstelling voor Ned.-Indië aan de dag legt. En geen wonder. Petroleum is een levensbehoefte voor de vloot en een goed versterkt marniesteunpunt in de buurt van Singapore zou de waarde van de Britse marine-basis op een gevaarlijke wijze verzwakken.

U weet allen evenzeer, dat een oorlog die beperkt bleef tussen Japan en Nederland eigenlijk geen oorlog zou zijn; daarvoor zijn de krachten der beide rijken te ongelijk. Maar wij hebben alle reden om te verwachten dat de andere zeemogendheden het overgaan van Ned.-Indië van Nederlands in Japans bezit niet zouden kunnen toelaten. Ned.Indië in bezit van Japan zou b.v. voor de Britten als gevolg hebben, strategisch gesproken, het afsnoeren van Australië, de val van de marinebasis te Singapore, het verlies van de Straits en de bedreiging van Brits-Indië. Zo wordt de vraag of de belangentegenstellingen tussen Japan en Ned.-Indië tot een oorlog zouden kunnen leiden, opgelost in de meer algemene vraag of de belangentegenstellingen tussen de grote mogendheden in Oost-Azië van die aard zijn, dat een oorlog waarschijnlijk is en in hoever Nederl-Indië daarbij de kans loopt betrokken te worden.

De Nederlandse Regering heeft zich dan ook, toen zij in 1927 de „Grondslagen voor de verdediging van Ned.-Indië" vaststelde, op het standpunt gesteld, dat het doel van de weermacht in Ned.-Indië is:

1e. de handhaving van het Ned. gezag in de Archipel tegen onrust of verzet binnen de grenzen;

2e. het vervullen van de militaire plicht als lid van de Volkengemeenschap tegenover andere volken, welke plicht zij nader omschreef als handhaving der neutraliteit in conflicten tussen andere mogendheden.

Ik zal uw aandacht niet vragen voor de middelen, die de Regering nodig vond, om die neutraliteit inderdaad te kunnen handhaven, maar wil volstaan met de algemene opmerking, dat die middelen voor Ned.-Indië in hoofdzaak van maritieme aard moeten zijn. Wat zou het baten, wanneer wij op Java op een leger hadden, al was het nog zo sterk en er werd bijv. van Japanse zijde een aanval op de Riouweilanden gedaan, om vandaar uit Singapore te kunnen bedreigen, terwijl wij geen voldoende sterke vloot hadden om dat leger veilig over te brengen? Het leger zou volmaakt nutteloos zijn. Wat zou het baten of wij bij Tarakan en Balikpapan een sterke legermacht onderhielden ter beveiliging van de petroleumhavens, wanneer een vijandelijke scheepsmacht de Moesirivier opstoomde om zich van het bezit van de raffinaderijen van Pladjoe te verzekeren? Wij zouden ook in dat geval het leger even goed niet kunnen hebben.

In een uitgebreid eilandenrijk als Ned. Indië, waar de weermacht overal moet kunnen optreden, moet die weermacht verplaatsbaar zijn over zee en in zichzelf de mogelijkheid hebben zich het gebruik van de zeewegen te verzekeren. Een leger kan dit niet, een marine kan het wel. En als ik hier spreek van een marine, dan bedoel ik dat deze ook een luchtmacht omvat.

Wil ik hiermede zeggen, dat het leger voor de handhaving der neutraliteit eigenlijk niet nodig is? Integendeel. Ik behoef daarvoor maar te wijzen op zijn voornaamste taak, nl. de verdediging van de marinebasis te Soerabaja. Zonder een goed verdedigde marinebasis, heeft de vloot geen ruggesteun en kan zij haar actieve bestaan maar betrekkelijk korte tijd rekken. In de marinebasis moet zij zich veilig kunnen terugtrekken, herstellen, dokken en zich van al haar behoeften kunnen voorzien.

Zou een vijandelijke macht zich van de marinebasis meester maken, dan zou, daardoor alleen, de Nederlandse vloot binnen weinige maanden tot werkeloos-

Feuilleton.

De Vermoorde vermoord.

30)

— „Dat is waar,; maar toen kon ik toch niet beseffen dat er werkelijk geschoten werd."

— „Kunt u me zeggen uit welke richting die geluiden kwamen?"

— „Ik weet het niet. Ik... ik was te zeer overstuur...;" ze dacht een poosje na; „van rechts, meen ik."

— „Dus van de kant der villa?"

— „Ja, geloof ik."

— „En,...; waart u allang in de tuin toen ge die schoten hoordet?"

— „Het scheen me toch lang!... heel lang zelfs... De schrik maakte me gek!... Het was alsof die donkere, geheimzinnige nacht wel een eeuw geduurd heeft!"

— „Waart u al ver in de tuin toen ge die schoten hoordet?"

— „Neen; ik kon niet ver zijn;... ik ben meer dan eens blijven staan om te luisteren. Wegens de dikke duisternis was het onmogelijk te gaan; ik gleed meer dan ik gaan kon;... om niet te vallen, moest ik eerst met mijn voet de grond betasten."

— „Hum!... Wanneer is Mevr. Necchi hier gekomen?" vroeg Wens.

— „Het kan 10 u. 10' of 10 u. 15' geweest zijn."

— „Hebt u alle drie gesproken?"

— „Ja!"

— „Waarover?"

De jonge vrouw aarzelde lang om te antwoorden en Vorobeïtchik moest herhaaldelijk aandringen om er tenslotte een bekentenis uit te krijgen.

— „Zo dus, met u te zeggen dat hij zijn tante gedood had, heeft Max u beiden op de proef willen stellen?... Sprak hij toen luid genoeg om gehoord te worden door iemand die zich schuilhield in de tuin?"

— „Neen, hij sprak toen heel stil..." Clémence scheen vermoeid. Wens stelde nog een paar vragen en stond op om heen te gaan. Er werd juist op de deur geklopt.

— „Wie daar?" vroeg hij.

— „Het parket," antwoordde iemand.

Wens bezag de jongedame en las in haar ogen een dringend verzoek. Hij stelde haar gerust, ging de kamer uit en weerhield op de drempel de rechter, die wilde binnenkomen."

— „Laat maar," zeide hij hem, „ze heeft rust nodig. Bovendien, ik heb haar ondervraagd en u zult niet meer vernemen dan ik. Indien u het nodig acht, kunt u haar ook morgen nog ondervragen."

Bure liet zich gemakkelijk overreden en ook de substituut, die men uit zijn slaap had gewekt, maakte geen bezwaar.

— „Ik heb Mme Necchi verhoord," zeide Bure, terwijl ze de trap afdaalden: „ze is wanhopig, dunkt me. Noch hare getuigenis, noch die van het huispersoneel, noch die van den inspecteur werpen enig licht in deze duistere zaak."

— „Ik ben van een andere gedachte!" zei Wens en hij troonde Bure mee naar de salon.

— „Hubert Leparme," ging hij voort, „vreesde de onthullingen van het slachtoffer, dat weet u ook! Tegen zijn dagelijkse gewoonte in, ging hij na het avondmaal niet wandelen; zijn broer verklaarde nochtans het tegenovergestelde... Of, ja toch... hij wandelde... tot hier... tot in de tuin der villa!"

Wens nam een sigaret uit zijn koker en hernam: „Stellen we ons een moment in de plaats van Hubert Leparme... Hij weet het dat we bij hem ten huize zijn geweest en hij heeft dus alle reden om te veronderstellen dat Max Hartog hem nog verklikte. Maar hij wist dat Hartog elk ogenblik spreken kon! Wat zoudt u doen, Mr. Bure, als u Hubert Leparme waart?"

— „Het is nutteloos zulk een vraag te stellen," zei Bure, „en daar geef ik geen antwoord op!"

— „Een magistraat redeneert niet zo-als een boef!..."

Wens lachter erom.

— „Wel!" zei hij, „hij moest Max Hartog doen zwijgen... Hubert Leparme ziet Hartog op het terras in gezelschap van de twee dames. Hoe zich voor altijd van hem ontdoen?... Een ouwe kneep!... De oud-schoon-broer van Mevr. Rouvet komt in de tuin, zucht en gilt om de aandacht gaande te maken;... en dat lukt! Hartog neemt een zaklamp en zijn browning... en laat zich eenvoudig omverschieten onder een boom! Verborgen achter een struik of zelfs plat-uit op de grond liggend, kon Leparme zijn slachtoffer kalmpjes afwachten."

— „Flink!" beaambde Bure. „Zo juist komt Dr. Mental me zeggen dat, in zóverre een eerste onderzoek dit uitwijzen kon, de kogels van omlaag naar omhoog in het lichaam werden geschoten... Wat zijn we toch blind geweest!... De schuld van Hubert Leparme is bewezen!"

Vorobeïtchik stak zijn sigaret aan; zijn stem klonk zachter en trager toen hij zei:

— „Het was het gekrijs van een nachtvogel dat men gehoord heeft; Bourlet, die het eveneens hoorde, is er van overtuigd dat het een kerkuil of een bosuil geweest is; en dat is des te aannemelijker omdat „die" man alléén beinvloed was door die atmosfeer van ontzetting, van verschrikking die, sinds de dubbele misdaad, hier in de villa heerst. Het slachtoffer daarentegen en zijn twee gezellinnen allen lijdende aan zinsbegoocheling, hebben gemeend een mens te horen gillen. Hartog, moediger dan ik dacht, wil er het fijne van weten en vraagt aan Mevr. Necchi den inspecteur te gaan roepen. Daar ze echter niet gaat, wacht hij niet langer, springt en verdwijnt in de duisternis. Clémence Bijl springt hem na en Mevr. Necchi blijft alleen."

Wens haalde even adem en vervolgde: „Mevr. Necchi blijft dus alleen. Als we veronderstellen dat ze zich van Max Hartog wenste te ontdoen dan kon ze geen schoner gelegenheid vinden. In haar handtasje zit een rervolver. Ofwel ontwaart ze, in het licht der maan die even door de wolken piept, den neef van Mevr. Rouvet die nog niet de tijd had om zich ver genoeg te verwijderen; ofwel gaat ze eveneens in de tuin, Clémence Bijl heeft me gezegd dat ze de indruk had dat het gerucht der losbrandingen van rechts kwam, van de kant der villa dus! Het terras is zólang als de gevel van het huis zelve; het was dus niet nodig zelfs dat Mevr. Necchi het terras verliet, ze kon gemakkelijk naar de andere kant lopen en van daar schieten. Daar zijn geen vijf minuten toe nodig, en ze verwittigt dán eerst den inspecteur als „alles is volbracht"!... Vindt u het niet vreemd dat ze Hartog alleen in de tuin laat gaan, alvorens de hulp te hebben ingeroepen die hij vroeg?"

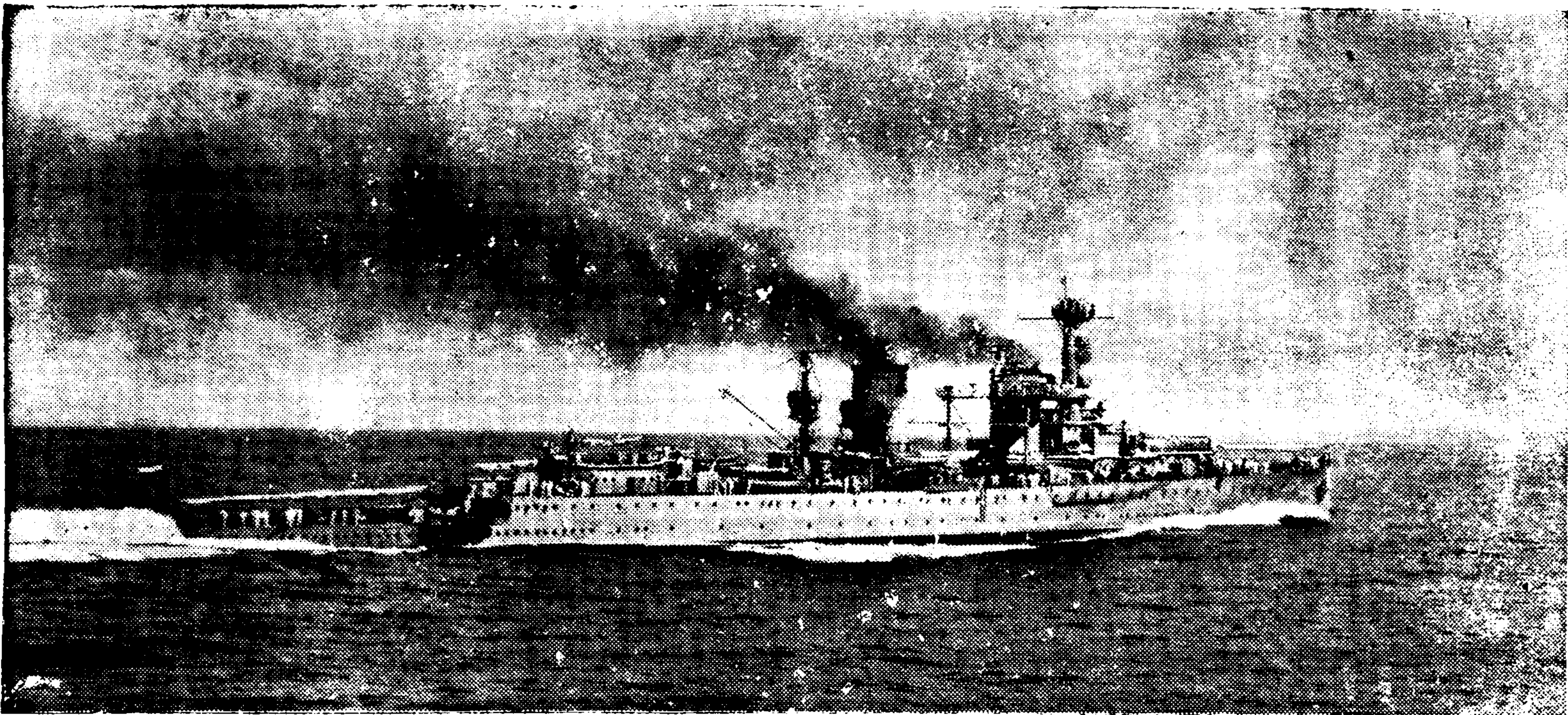
— „Zulke geveinsdheid van zulk een charmante vrouw?!" verwonderde Bure zich.

— „Nog een opmerking!" zei Wens, die er blijkbaar plezier in vond zijn eigen stelling omver te werpen. "Dr. Mental, zegt u, meent dat er van onder naar boven geschoten werd?... Maar, indien Mevr. Necchi op het terras is blijven staan, dan zijn de kogels in tegenovergestelde richting in het lichaam gedrongen. Die verklaring van Dr. Mental echter kan me niet in de war sturen, omdat het best mogelijk is dat de jonge vrouw eveneens in de tuin is gegaan en ook omdat ik in de vakkennis van den dokter geen onbeperkt vertrouwen heb!"

Bure scheen geërgerd: „Ge zoudt dus durven twijfelen..."

— „Veronderstel," sprak Vorobeïtchik, „dat Mevr. Necchi van het terras niet kon zien wat er gebeurde in de hof. De maan zat achter de wolken en ook, zodra ze alleen was, ging ze den inspecteur opzoeken. Wat gebeurde er toen?.. Clémence Bijl is haar verloofde gevolgd; het geritsel van de blaren en het breken van takken wijzen haar de weg die hij volgt... en weldra is ze bij hem. Daar hij haar verlaat om een andere, haat ze hem nu; ze bemint hem niet, maar ze wil nochtans zijn vrouw worden.

wordt vervolgd.

ONZE VLOOT IN NEDERLANDS-INDIË. — Toen onlangs het m.s. „Dempo" van de Rotterdamse Lloyd nabij Panaroekan (Java) Hr. Ms. kruiser „Sumatra" in volle vaart tijdens een oefentocht passeerde, werd bovenstaande opname vervaardigd.

heid worden gedoemd. Kunnen de schepen desnoods enkele maanden buiten de hulp van een basis, de vliegtuigen behoeven reeds na enkele dagen de hulp van een steunpunt. Vandaar de noodzaak om de basis krachtig te kunnen verdedigen en de eventuele steunpunten tegen verrassingen veilig te stellen.

Dit behoort tot de taak van het Leger. Soerabaja speelt voor de Nederlandse vloot een soortgelijke rol als Singapore voor de Britse; beide zijn bovendien strategisch uitmuntend gelegen.

Ik heb getracht U een overzicht te geven van de belangentegenstellingen in Oost-Azië., voor zover zij tot een oorlog zouden kunnen leiden.

Hoe Nederlands Indië in een oorlog betrokken.

Er blijft mij nog over, met enkele lijnen te schetsen hoe Nederlands-Indië in een dergelijke oorlog betrokken zou kunnen worden. U zult mij verontschuldigen, wanneer ik mij tot die enkele lijnen bepaal en niet probeer in details over te gaan, want het uitspinnen in details zou vrijwel zonder nut zijn. Een zee-oorlog in de Pacific is etwas noch niet dagewesenes en stelt de marinstaven voor geheel nieuwe problemen, waarvan zij de door hen gekozen oplossing zorgvuldig geheim zullen houden, zodat wij alleen veronderstellenderwijze kunnen spreken en dat alleen nog over de hoofdlijnen.

Het geval, dat in een oorlog tussen Rusland en Japan Russische kruisers of onderzeeboten in de Archipel zouden kunnen optreden, bracht ik al ter sprake. Het is een betrekkelijk eenvoudig geval en ik behoef er nu niets aan toe te voegen.

Een oorlog Japan—Ver. Staten.

Een mogelijke oorlog tussen Japan en de Ver. Staten, die natuurlijk een zee-oorlog zal zijn, geeft ons aanleiding tot veel samengestelder situaties.

Een doorgezette aanval van de Amerikanen op de grote Japanse eilanden biedt al evenmin enige kans van slagen, als een Japanse aanval op het Amerikaanse vasteland. De afstanden en het risico zijn veel te groot voor een uitgebreid troepenvervoer over de Oceaan en bovendien zouden de overgebrachte troepen niets te betekenen hebben tegenover de legers, die in het vijandelijke land klaar zouden staan, hen te ontvangen.

Een krachtige greep van de Japanners naar de Filippijnen, zolang die nog tot de Uni behoren, zal ongetwijfeld als een van de eerste nummers op het praogramma staan. Daarna wellicht ook een aanval op de grote marinebasis bij Honolulu op de Hawaï-eilanden.

Zijn de Amerikanen in staat zich op de Filippijnen te handhaven en beschikken zij daar over een goed verstrekte marinebasis (wat nu eigenlijk niet het geval is), dan zullen zij de oorlog tegen Japan zeer vermoedelijk als een handelsoorlog voeren, d.w.z. als een oorlog waarin de handelsvloot hunner tegenpartij het voornaamste doel van hun strijdmacht is. Japan kan zonder zijn overzeese handel niet bestaan; door Japan in zijn handel aan te grijpen, tast men het rechtstreeks naar het leven.

Het belemmeren van de scheepvaart tussen Japan en China, vrijwel in de onmiddellijke nabijheid der Japanse vlootbases en marinehavens, lijkt een uiterst hachelijke onderneming, maar van de Filippijnen uit zouden de Amerikanen de in Nederlands-Indië liggende verbindingswegen tussen de Stille en de Indische Oceaan kunnen afsluiten voor de Japanse handelsvloot.

Hier komt nog iets heel belangrijks bij wel dat door het stopzetten van het handelsverkeer tussen Japan en de Ver. Staten Japan meer dan 1/3 deel van zijn export kwijtraakt, terwijl bijna 1/3 van zijn totale import, thans uit de Ver. Staten komend, dan van elders zou moeten worden betrokken.

Dit stopzetten van het onderlinge handelsverkeer is voor de Ver. Staten veel minder bezwaarlijk dan voor Japan; niet alleen wordt, in geld uitgedrukt, Japan relatief zwaarder door getroffen, omdat de totale im- en exportwaarde van zijn handel belangrijk kleiner is dan die van de Ver. Staten, maar ook de artikelen, die de Ver. Staten vanuit Japan importeren, voornamelijk zijde, en verder thee, aardewerk e.d. kunnen zij desnoods wel missen, maar hetgeen Japan van de Ver. Staten verkrijgt, in hoofdzaak petroleum en ijzer heeft hij onvoorwaardelijk nodig en het zal dus des te meer belang hebben bij een veilige scheepvaartverbinding met China, het Westen en het Zuiden.

Er kan geen twijfel zijn, of de Amerikanen zullen het bij het afsluiten van Straat Malakka, Straat Soenda, Straat Bali enz. allesbehalve gemakkelijk hebben. De afstand van Manilla naar Straat Soenda is 1560 zeemijl, bijna 3000 km, d.w.z. weinig minder dan van Straat Gibraltar naar Port-Said; willen zij in Ned.-Indië barrière voor de Japanse zeehandel oprichten, dan moeten zij dit doen ver van huis en zij kunnen er zeker van zijn, er de Japanse oorlogsschepen tegenover zich te vinden.

Daar komt nog bij, dat de Amerikaanse verbindingsweg tussen de Filippijnen en de Hawaï-eilanden alles behalve veilig is. Zij hebben er wel is waar het eiland Guam liggen, maar dat kan niet van veel betekenis voor hen zijn, wat erger is, vanuit de in Japans bezit zijnde eilandengroepen, de Marianen, de Marshalls en de Carolinen kan door vliegtuigen, onderzeeboten en ander klein materieel het geregelde verkeer op een gevaarlijke manier belemmerd worden.

En tenslotte zullen de Japanners geen middel onbeproefd laten om zich van de marinebasis of steunpunten op de Filippijnen meester te maken. Lukt dat, dan is het vrijwel gedaan met het optreden der Amerikaanse vloot in de Westelijke Pacific.

De neutraliteit van Nederland.

Dat de neutraliteit van Nederlands-Indië bij een uitoefening van de handelsoorlog, zoals ik die hier heb aangeduid, een buitengewoon grote kans heeft om bedreigd te worden, staat wel vast. De aan de Soenda-eilanden grenzende zeestraten zullen zeker de strijd tegen de Japanse handelsschepen tot zich trekken. Het passeren van Straat Soenda en Straat Bali is niet mogelijk zonder in de Nederlands-Indische territoriale wateren te komen; de strijd zal op of dicht bij ons gebied gevoerd worden en bovendien zullen beide partijen behoefte hebben aan dicht in de buurt liggende rede of steunpunten aan de wal en niet aarzelen die te bezetten, wanneer de Nederlandse weermacht zich daar niet krachtig tegen verzet. Hier komt dan nog bij, dat de Japanners, die geen petroleum uit Amerika meer krijgen, vooral wanneer Groot-Brittannië welwillend neutraal is tegenover de Ver. Staten en de petroleumtoevoer uit het Westen belemmert, zich nagenoeg zeker meester zullen willen maken van één of meer Nederlands-Indische petroleumhavens. En het kan ook zijn, dat de Ver. Staten hen daar voor alle zekerheid vóór willen zijn.

De Petroleumhavens eenmaal in handen der Japanners, worden voorlopig niet meer teruggeven.

Kortom: de ligging van Nederlands-Indië is in een dergelijke strijd allergevaarlijkst.

Zijn de Filippijnen bij het uitbreken van de oorlog geen Amerikaans bezit meer en hebben zij er geen marinebasis, dan lijkt het voeren van de handelsoorlog in Ned.-Indië vrijwel onmogelijk, maar toch zullen de petroleumhavens een voor ons bijzonder onaangename aantrekkelijkheid voor de Japanse vloot behouden. Hoe overigens de Amerikaanse marinestaf zich dan voorstelt de oorlog tegen Japan te voeren vanuit de bijna 4000 zeemijl ver weg gelegen marinebasis bij Honolulu, ligt buiten mijn gezichtskring: slechts kan worden geconstateerd, dat de Amerikaanse vlootorganisatie buitengewoon veel hulpschepen omvat; deze zouden als een surrogaat voor goed gelegen steunpunten kunnen worden aangezien.

Beschikken de Amerikanen wel over een goed verstrekte marinebasis op de Filippijnen, dan zullen zij bij de tegenwoordige verhouding in de vlootsterkten der beide naties n,l. die van 5 : 3, naar mijne mening nog niet veel kans hebben op succes, want Japan ligt nu eenmaal voor een oorlog in de Westelijke Pacific veel en veel gunstiger. Bij gelijke vlootsterkte — Japan wenst deze — is deze kans op succes al heel gering, zo niet uitgesloten en kan alleen een gezamenlijk optreden met Groot-Brittannië of misschien met Rusland, de Japanners de nederlaag toebrengen.

wordt vervolgd.

ALGEMEEN OVERZICHT.

Duitsland is, althans in de laatste jaren, het bekende land van de „putsch". Zelfs Hitler heeft zich indertijd van dit middel bediend om zich van het gezag meester te maken. Hij had toen wel minder succes, maar heeft in zijn huidige manier van politiek de „putsch" nog niet vergeten.

Met een paar dergelijke putschen heeft Hitler in het laatste jaar een streep gehaald door een of ander hatelijk overblijfsel van de Vrede van Versailles en heeft dit Zaterdag gedaan door het opzij zetten van het Locarnopact.

Vrijdagavond hoorden we onverwacht door de Radio, dat Zaterdag de Rijksdag bij mekaar zou komen om van de Rijksregering een verklaring in ontvangst te nemen.

En Zaterdag hoorden we deze mededeling van Hitler dat thans het ogenblik was aangebroken om Duitsland zijn volledig eerherstel terug te geven.

„Wij kunnen niet langer dulden, dat niet-Duitsers over ons land beschikken. Wij willen de burgers in elk van onze provincies volkomen beschermen en de Duitse vlag overal doen eerbiedigen. Nu is het ogenblik aangebroken, dat wij onze macht in de Rijnzone wensen te ontplooien.

Geen enkel land behoeft enige achterdocht te koesteren tegenover onze daden. Wij bieden Frankrijk en België en eventueel Holland — indien het dit wenst — een non-agressie pact aan gedurende 25 jaar. Wij weten, dat de Italiaanse regering met onze wensen zal instemmen... Wij zijn bereid om naar Geneve terug te keren, zodra men ons als volkomen gelijkgerechtigd wil behandelen en de grieven, waardoor wij indertijd de Volkenbond verlieten, zijn weggenomen.

En op dezelfde dag trokken reeds kleine troepenafdelingen de Rijn over, terwijl Zondagmorgen grotere troepenmachten de tot nu toe gedemilitairizeerde Zône gingen bezetten.

Hiermede heeft Duitsland officieël een einde gemaakt aan het Locarnopact, dat van 5—10 Oct. 1925 gesloten was tussen Duitsland en de geallieerden. Het was eigenlijk een dubbelverdrag, het zogenaamde Rijnpact, een pacificatie- en garantieverdrag tussen Duitsland, België, Frankrijk Engeland en Italië en een arbitrageverdrag van Duitsland met België, Frankrijk, Polen en Tjsecho Slowakije.

Door dit pact was onderling en collectief de territoriale Status quo gegarandeerd, zomede de onschendbaarheid en demilitairizering van het Rijnland.

Door de laatste verdragen echter van Frankrijk in het bijzonder met Rusland was zeer zeker het Locarnopact ernstig in de knoei gekomen.

Heel begrijpelijk toch heeft de bovenstaande verklaring van Hitler gewerkt als een knuppel in het hoenderhoek vooral de Gallische haan is er vreselijk van overstuur geraakt. Aanstonds werden de militaire verloven ingetrokken en de vertegenwoordigers der Locarnolanden bijeengeroepen.

Deze zullen Dinsdag bijeenkomen en intussen heeft Frankrijk bij de Volkenbond protest ingediend en geëist, dat de bond op Duitsland, zo nodig, militaire sancties zal gaan toepassen.

Wanneer we hier de plaatselijke bladen lezen, lijkt de huidige Europeese situatie werkelijk alarmerend. En wanneer men dan ook de situatie typeert, zoals een plaatselijk blad hier deed met de kop: **Reeds 50.000 Duitse troepen bij de Franse grens**, dan moeten we dit senatie noemen van de slechtste soort, want de luisteraars der Radio zullen toch veel minder alarmerende conclusies zijn gekomen.

In de Duitse redevoeringen wordt uitdrukkelijk gesproken van vrede: en de Engels pers evenals de rede van Eden laten duidelijk horen dat Engeland werkelijk in het Duitse standpunt een basis ziet voor vrede.

Het gehele geval zal dan ook wel, zij het dan in een ietwat minder rustige sfeer, verlopen zoals de invoering van de militaire dienstplicht in Duitsland.

Wij voor ons houden, dat het memorandum van Hitler veel meer binnenlandse als buitenlandse betekenis heeft.

We heben enkele weken geleden geschreven over de jaarlijkse stemming, die de Naziregering indertijd beloofd had te doen houden, ter goedkeuring hunner daden.

Nu na drie jaren zal de eerste verkiezing gehouden op 29 Maart a.s. En we moeten eerlijk bekennen, dat dit memorandum van Hitler een meesterlijke verkiezingsmanoeuvre is.

Tal van personen, noemen we slechts Joden, Protestanten en Katholieken, om van politieke partijen nog maar niet te spreken, heeft de Naziregering tegen zich in het harnas gejaagd.

Maar wat Hitler Zaterdag heeft gedaan, heeft de sympathie van het hele Duitse volk, zoals wel blijkt uit een telegram, wat de Keulse Kardinaal Schulte heeft gestuurd, nadat hij de Duitse troepen Keulen weer zag binnentrekken.

En nu na deze geste van Hitler de verkiezingen! Als deze niet goed voor de Naziregering aflopen?

De Italo-Abessijnse oorlog is door bovengenoemde Duitse maatregel zo op de achtergrond geraakt, dat in Geneve het antwoord van Italië, dat het ook bereid is in te gaan op de vredesonderhandelingen van de Bond, maar zolang ter zijde werd geschoven.

Van het front is bovendien niet veel nieuws. Het bombardement der Engelse Ambulance houdt de gemoederen nog wat gaande; verder is men in Addis Abeba zeer bang voor luchtaanvallen, hoewel er een bericht is, dat de Italiaanse regering bevel gegeven heeft deze te staken, waarschijnlijk dan met het oog op de komende vredesonderhandelingen.

Ten slotte is er nog een bericht, dat de militaire leider van het Noorderleger, Ras Mulugheta, schoonzoon van den Keizer, aan longontsteking zou zijn gestorven.

BUITENLAND.

Tardieu

die aan zijn partij heeft medegedeeld geen plaats meer in de Franse Kamer te willen innemen.

Het lijkt een oorlogje! De Verkeersmoloch.

Zo nu en dan krijgen we cijfers onder de ogen van de enorme verwoestingen, die op het slagveld van het verkeer worden aangericht.

Thans hebben we de ontstellende cijfers van de verkeersongevallen in de Verenigde Staten in het jaar 1935. In dat jaar zijn er 1.260.000 mensen ten gevolge van auto-ongelukken gewond, waaronder 36.400 doden!

Deze cijfers wijzen op een record. Sinds 1920 zijn in de U.S.A. door motorrijtuigen 388.000 personen gedood, dit is een derde meer dan de vier grote oorlogen die de Unie aan mensenlevens gekost hebben.

Duitse methodes.

Zoals wij reeds eerder hebben vermeld, is bij de deviezen-processen, die in hoger beroep behandeld werden, tot nog toe steeds vrijspraak gevolgd.

Voor de grote strafkamer in Oldenburg is thans in hoger beroep het deviezenproces behandeld tegen den provinciaal der Duitse Dominicanen, dr. Laurentius Siemer uit Keulen. De behandeling van het proces in hoger beroep heeft meer dan twee volle dagen in beslag genomen. Het hof concludeerde tot vrijspraak en de beklaagde die reeds meer dan een jaar in voorarrest had gezeten, werd onmiddellijk op vrije voeten gesteld.

In eerste instantie had de rechtbank beklaagde veroordeeld tot een jaar en drie maanden gevangenisstraf en 100.000 Mark geldboete.

Zo gaat het geregeld.

Eerst wordt met de grote trom geroerd, de paters en Zusters gevangen genomen en van de processen, waarbij ze in eerste instantie veroordeeld worden, grote verslagen gegeven en ook in onze bladen vinden we daarvan vermelding in de buitenlandse telegrammen.

En wat niet-katholiek is, is verontwaardigd en de kloosterlingen worden met laster overladen.

Dan komt het hoger beroep en de vrijspraak volgt, maar daarover hebben we in de plaatselijke bladen nog geen enkele mededeling gevonden.

Daarvan wordt aan deze bladen door het persbureau geen mededeling gedaan.

De laster heeft dan zijn werk gedaan.

Tegenover de jeugdorganisaties gaat men thans eenzelfde methode doorvoeren, maar weer langs andere wegen.

Thans is Mgr. Wolker, de leider der katholieke jeugd in Duitsland gearresteerd en met hem een 150-tal geestelijken en jongelieden.

Zij worden van niets minder beschuldigd dan van samenzwering tegen de Staat, nog wel in samenwerking met de communisten!

De misleiding ligt er dik op!

Men zoeke ter wereld eens een voorbeeld, waar de katholieken samenspannen met de communisten. De katholieken, die de echte bestrijders zijn van het communisme, niet met het zwaard, zoals de Nazi's, maar met geestelijke wapenen, door de sociale bodem zo te bereiden, dat daarop het communisme geen wortel kan schieten. De grote slag tegen de katholieke jeugdbeweging schijnt thans begonnen.

En het middel is: in het oog van het Duitse volk de Kath. jeugdbeweging verdacht te maken als een werktuig in handen der communisten.

Ze zullen later, zo niet in eerste instantie, dan in hoger beroep worden vrijgesproken.

Maar dan heeft de laster zijn werk gedaan.

De Katholieken zijn weer verdacht gemaakt en daar is het om te doen.

Wie bij een twist het eerste zwijgt, is van goede familie.

DE WERELD IN VOGELVLUCHT.

Overgenomen uit „Boletin Comercial" en „Beurs- & Nieuwsberichten".

In Japan slaagde Hirota, die jarenlang Minister van buitenlandse Zaken was, in de vorming van een Kabinet.

De nieuwe regering in Japan wil overeenkomsten met Engeland en de V. S. in zake invoer van ruw stoffen, waartegenover Japan nonagressieverdragen wil afsluiten.

In Japan verwacht men grote mutaties onder Militairen, o.a. in de commandatuur van Tokia.

Een duizendtal militairen die aan de muiterij hadden deelgenomen, hebben ontslag gevraagd.

Te Milaan had een grote ontploffing plaats in de bekende automobielfabriek van Isotta & Franchini.. Er waren 50 doden.

In Porto Rico hadden enkele politieke onlusten plaats, die door Amerikaanse Mariniers werd bedwongen.

Uit geheel Spanje komen verontrustende berichten. In tal van plaatsen, als Cadix, Grenada en Madrid hadden communistische relletjes plaats.

7 Kerken werden in brand gestoken en 1 seminarie, waarbij tal van kunstschatten werden vernield. In Cadix gevangen genomen brandstichters moesten op bevel van de regering weer worden vrijgelaten.

In Grenada (Spanje) hadden communistische relletjes plaats, waarbij 2 doden vielen.

Gisterenmiddag had de zitting plaats van de Locarno-afgevaardigden in zake de opheffing van het pact door Duitsland.

Men kwam tot geen beslissing, ook niet in zake een bijeenroeping van de Volkenbondsvergadering.

Men zegt dat Engeland tegen sancties is.

In de economische situatie op de Europeese beurzen is het memorandum van Hitler van weinig invloed geweest.

Volgens berichten zou de Negus zelf met zijn leger van Dessei naar 't Noorden optrekken.

In zake het bombardement op de Engelse ambulance te Koran in Abessynië, antwoordde de Italiaanse regering, dat zij van een 2e en 3e bombardement op 6 Mrt. niets afweet en dat opdracht is gegeven, dat dergelijke bombardementen niet meer zullen plaats hebben.

In Londen is een staking uitgebroken onder de employes van het straatverkeer.

UIT NEDERLAND.

De verontwaardiging over het ingediende wetsontwerp inzake reisbelasting duurt voort. Een kamerlid heeft een protestvergadering aangekondigd, waarop sprekers van de vrijheidsbond en de liberale fractie het woord zullen voeren. Allen hebben onoverkomenlijke bezwaren tegen het ontwerp. De reisverenigingen klagen dat juist de goedkope buitenlandse collectieve reizen het zwaarste getroffen worden, terwijl men zeker kan zijn dat andere landen represaillemaatregelen zullen treffen, wat voor ons toch reeds zo in moeilijkheden verkerende hotelbedrijf funest zal zijn. De voortekenen van tegenmaatregelen acht men reeds aanwezig, hierbij doelt men op België en Zwitserland.

Volgens een correspondent van de Daily Telegraph is men in Nederlandse politieke kringen van mening, dat het aanbod van Duitsland om ook met Nederland een non-agressiepact gedurende vijfentwintig jaar aan te gaan, niet gezet te noemen is. Nederland heeft tot nu toe de politiek gevolgd van een algehele neutraliteit en denkt niet daarvan af te wijken. Indien men namelijk met Duitsland een dergelijke verdrag zou aangaan, zou dit de mogelijkheid openen, dat ook andere landen bilaterale verdragen wensen af te sluiten, waardoor de neutraliteitspolitiek verwateren zou.

Volgens de Telegraaf heeft de directie van het Carlton hotel Aljechin aangeboden een revanche wedstrijd in de loop van 1937 tegen Euwe in haar hotel te spelen, waarbij zij dan bereid is alle kosten voor hen te dragen.

Een onderzoek, ingesteld door het departement van handel wees uit dat er in Nederland 66.520 dienstboden in betrekking zijn, hiervan zijn echter 30.533 buitenlandse krachten. Daar dit cijfer verhoudingsgewijs te groot is, overweegt de regering om tot het uitgeven van arbeidsvergunningen slechts aan gedeelte van dit buitenlandse personeel over te gaan.

Eckener verklaarde dat het zeer waarschijnlijk is dat het nieuwe luchtschip L.Z. 129 de volgende maand een reis boven Nederland zal maken en een bezoek aan Amsterdam zal brengen. Eckener voegde er echter bij dat deze tocht geen verband houdt met de plannen voor de zeppelinbouw voor het instellen van een dienst op Indië.

Het vertrek van Z. Exc. Kielstra, Gouverneur van Suriname, naar Paramaribo is thans op 27 Maart per S. S. Cottica vastgesteld.

In de Memorie van Antwoord betreffende het wetsontwerp voor de wet op vaste lasten wijst de regering de aantasting van de hoofdsommen af. Het voorgestelde systeem stelt een individuele huurverlaging naar de draagkracht van den huurder voor, wat onder toezicht van het rijk en de hypotheekbanken zal geschieden.

De „Avondpost" kondigt een plan aan, waarbij reizen naar Indië georganiseerd worden voor de duur van 2½ maand. De kosten zullen cerste klasse ƒ 1650.—, tweede klasse ƒ 1400.— bedragen. Het beginpunt is Genua of Marseilles. Na in Medan gearriveerd te zijn maakt men een tocht dwars over Sumatra naar de westkust en reist verder per KPM- stomer naar Batavia, daarna een tocht door de Preanger, gevolgd door verblijf te Bandoeng, Djokja, Tosari, Malang, Soerabaja en Bali. Op de terugreis worden Semarang en Batavia aangedaan. In de prijzen zijn de autotochten en treinen eerste klas inbegrepen.

In Amsterdam wekte het bericht dat een commissie ingesteld was tot regeling van de zaken van het bioscooptheater concern Tusschinsky, grote sensatie. Thans blijkt het dat de zaken de laatste tijd minder goed gingen en men in financiële moeilijkheden verkeerde. De commissie zal trachten een regeling te treffen waarbij de vorderingen die vóór 1 Februari 1936 dateren gedurende 5 jaar in termijnen afbetaald worden. Alle vorderingen na 1 Februari van dit jaar worden contant voldaan. Het bedrijf zal normaal blijven doorgaan.

Voetbal: Ajax—Xerxes 3—1; ADO—VSV 0—2; KFC—HBS 0—1; RCH—Hermes DVS 3—1; Stormvogels—Blauwwit 1—0; DWS—Z.F.C. 3—1 Feyenoord—VUC 2—0; H.F.C.—D.F.C. [illegible]; DHC Excelsior [illegible]; Wageningen—Tubantia 2—0; Enschede Boys—AGOVV 1—8; NAC—NOAD 1—4; BVV—Eindhoven 5—1; Roermond—Blijerheide 3—1; Juliana—PSV 2—1; HSC—Hoogezand 1—6; Be Quick—Velocitas 2—1; Hiermede ns Be Quick kampioen in deze afdeling. Sneek—Achilles 1—0; FrieslandVeendam 1—3.

Te Amsterdam is plotseling overleden het gewezen lid van de factorydirectie, de heer Van Straaten, die tevens vele jaren directeur van de Gelderse crediet-vereniging was.

Bij K.B. werden tot permanente leden van het Internationale hof van arbitrage de heren Van Karnebeek en de vice-president van de Hoge Raad L. Kosters benoemd.

De metaalbewerkersbonden hebben aan de Nederlandse vliegtuigenfabriek te Amsterdam een ultimatum gesteld, waarin zij eisen dat de voorstellen tot loonsverlaging die de directie indertijd indiende en die door tegenvoorstellen van de vakbonden beantwoord werden, vóór 16 Maart ingetrokken worden, daar men anders in staking zal gaan. Dit conflict is reeds lang dreigend; oorspronkelijk had de directie van een loonsverlaging afgezien, doch later deze ondanks het protest van de metaalbewerkers toch doorgevoerd. Een staking thans zou een grote stagnatie in het bedrijf betekenen daar verschillende belangrijke orders in bewerking zijn.

NEDERLAND.

Geld genoeg!

De Spotvogel van de „Morgen" laat zich als volgt horen:

„Daar vliegen ze dan omhoog, de oorlogsbudgetten in heel de wereld. Niemand is begonnen, ieder volgt den ander. Overal draait de gramofoon dezelfde plaat: „Mijne Heren, wij minnen de vrede zo hartstochtelijk als nog niemand hem gemind heeft. Al ons denken en voelen en trachten is: vrede! Niemand willen wij kwaad, onze burgers wensen rustig te werken aan hun welvaart. De oorlog is de meest monsterachtige krankzinnigheid geworden. Niemand kan er meer voordeel van verwachten. Maar onze eer gebiedt bewapening, de veiligheidshonger kan alleen gestild worden door meer wapentuig. Het geld? Voor zo iets moet het geld er zijn. Daar wordt niet verder over gepraat. Sociale voorzieningen, woningbouw en dergelijke grapjes daar moet men in deze tijden van krapte ieder munstukje voor omdraaien en nog eens omdraaien. Maar wapenen? Het beste, het grootste, het duurste is nog niet goed genoeg. Wie dat niet begrijpt, bezit geen vaderlandsliefde..."

BANG VOOR DEN PHOTOGRAAF. Enige gevaarlijke gangsters, die door de New-Yorkse politie gevangen genomen zijn, houden er blijkbaar niet van op de gevoelige plaat vereeuwigd te worden.

Zo praten alle groten der aarde en ik tracht zelfs aan te nemen, dat ze het menen ook. Maar de vokeren kijken hun regeerders eens scheel aan, wenden de blik achterom en zien, hoe het vóór 1914 was, het zó was: die hartstochtelijke vredesmin gepaard aan die hartstochtelijke bewapeningsliefde. En ze huiveren."

Was het in 1914 alleen Duitsland dat luidop verkondigde: „Geld spielt keine Rolle", de andere Mogendheden hebben dat deuntje nu ook geleerd. En 't lelijkste is, dat mogendheden, die financieël op sterven na dood zijn, het hardst dat deuntje zingen. Is het wonder, dat men om de financiële dood te ongaan tot wanhoopsdaden als de oorlog komt?

Flandin

De Franse Minister van buitenlandse, die de bijeenkomst voorzat van de vertegenwoordigers van het Locarnopact.

ARUBA.

Politieberichten.

Van 27 Februari tot 4 Maart 1936.

In de afgelopen week werden te Oranjestad vier manspersonen ter ontnuchtering in bewaring gesteld, die allen in beschonken toestand op de openbare weg werden aangetroffen.

Te Oranjestad werd proces-verbaal opgemaakt tegen den manspersoon V. O., gemaakt het als bestuurder optreden van een vierwielig motorrijtuig, terwijl hij onder de invloed van alcoholische drank verkeerde.

Tegen de manspersonen R. C. en F. K. werd te Oranjestad proces-verbaal opgemaakt terzake het vechten met elkander op de openbare weg.

Door de politie te Oranjestad werd assistentie verleend naar Paradera, alwaar de woning van een vrouwspersoon, genaamd P., in de nachtelijke uren met flessen, stenen e.d. werd begooid. De vermoedelijke daders zijn aan de politie bekend en wordt een nader onderzoek ingesteld.

Tijdens de verscherpte controle inzake de Hondenverordening werden alsnog te Oranjestad 16 en te Savaneta 19 houders van honden, waarvoor de verschuldigde belasting nog niet was betaald, in de gelegenheid gesteld op zeer korte termijn aan hunne verplichting te voldoen.

Over vijftien honden, welke te St. Nicolaas en Savaneta zonder kenteken rondzwierven en waarvan de eigenaars niet konden worden opgespoord, moest worden beschikt.

In de Wilhelminastraat had een aanrijding plaats tussen een personenauto, bestuurd door F. en een bestelauto, bestuurd door L., tengevolge waarvan beide motorrijtuigen beschadigd werden.

Bij onstentenis der bewoonster heeft een onbevoegde op San Nicolaas zich door verbreking van een hangslot toegang verschaft tot een woning, waarin tevens een winkel was gevestigd. Later bleek een bedrag aan geld en een hoeveelheid levensmiddelen verdwenen te zijn.

Buiten de haven te Oranjestad had een aanvaring plaats op zee tussen de schoener „Inmaculada", waarvan schipper was W. en een visserboot, genaamd „Atami", waarvan schipper, tevens eigenaar was C., tengevolge waarvan laatstgemeld vaartuig zonk en als verloren moet beschouwd worden. Naar de oorzaak wordt een onderzoek ingesteld.

Aangehouden werd de 17-jarige K., verdacht van rijwieldiefstal. Na verhoor waarbij hij bekende, is hij aan zijn moeder afgegeven. Enige onderdelen van het vermiste rijwiel werden in beslaggenomen.

Een bewoner van een hotel op San Nicolaas deed aangifte van diefstal van enig geld, gepleegd in zijn kamer tijdens zijn afwezigheid.

Tevens werden nog enige aangiften van minder ernstige mishandelingen onderzocht.

CURAÇAO.

Slacht- en Keuringsverordening.

Verschenen is in publicatieblad No. 35 het besluit van de 22ste Jan. 1936, ter uitvoering van het 2e lid van art. 5 van de „Slacht- en keuringsverordening 1933".

Dit besluit gaat over de besmettelijke veeziekten.

Ook touristen slachtoffer.

Zondag had er op de weg naar Caracasbaai een auto-ongeluk plaats. Een personenauto kwam in botsing met een truck. Het gevolg was, dat twee werden verwond, waarvan één tamelijk ernstig en één licht. De inzittenden van de truck waren touristen, die zich aan boord wilden begeven. De zaak wordt ernstig onderzocht, vermoedelijk treft den bestuurder van de personenauto schuld.

Consulaat van Polen.

Blijkens een door de Consul van Polen, alhier, de Heer F. G. Mensing, gepubliceerde advertentie werd het consulaat gevestigd in het lokaal boven de firma Mensing & Co.

Als secretaris van het consulaat zal de Heer Edward Ch. Kozlowski optreden.

De St. Thomaskring.

Het zevende jaarfeest van de St. Thomaskring is Zondag 8 dezer op waardige en geanimeerde wijze gevierd. 's Morgens droeg de president, de Z. Eerw. Pater de Bruyn in de Kathedraal de H. Mis op tot intentie van de Kring. Bijna al de leden waren daarbij tegenwoordig en gingen te communie. Het was een indrukwekkend schouwspel al die jongemannen eerbiedig naar de communiebank te zien stappen; een echte demonstratie van katholieke geloofsovertuiging.

Na de H. Mis zegende pater de Bruyn de nieuwe insignes, waarna hij elk der leden het insigne op de borst spelde. Tot slot van de plechtigheid spoorde de president de leden in een geestdriftig woord aan het insigne altijd te dragen en door hun gedrag een eer te zijn voor hun Kring.

Na de plechtigheid, die de dag zo katholiek had ingezet, verenigden de leden zich in de zaal van 't St. Thomascollege, waar zij gezamenlijk het ontbijt gebruikten en nog enige tijd in gezellig samenzijn doorbrachten. Pater de Bruyn nodigden hen daarna uit, om tegen de middag in het Zeemanshuis bijeen te komen, waar net echt gezellig toeging.

's Avonds om acht uur waren de leden weer bijeen in hun gewone vergaderzaal, waar door de leden voor donateurs en begunstigers een feestavond gegeven werd. Monseigneur, verschillende paters en fraters en vele vooraanstaande katholieken gaven door hun tegenwoordigheid blijk van hun sympathie voor de Kring. De Voorzitter opende de Vergadering met een hartelijk welkom aan de aanwezigen, waarna de secretaris op zijn gewone wijze een verslag gaf van de verrichtingen van de Kring in het afgelopen jaar.

De feestrede werd dit jaar gehouden door Mr. Dr. M. F. Da Costa Gomez, die in prachtige en geestdriftige taal de taak schetste van de katholieke jongemannen in de naaste toekomst. Onder ademloze stilte werd de schone rede aangehoord, die na het applaus beantwoord werd door een sympathiek woordje van den voorzitter.

Na de pauze gaven een viertal leden een toneelstukje ten beste, dat werkelijk een verrassing was. De Voorzitter sloot deze welgeslaagde avond met een dankwoord aan allen die door hun aanwezigheid of op andere wijze bewijzen hadden gegeven van hun medeleven met de Kring.

Nog moet vermeld dat de verschillende nummers van het program afgewisseld werden door muziek, waarvoor Prof. J. Palm de zorg op zich genomen had.

Gaarne sluiten wij ons aan bij de hartelijke dankwoorden, die de voorzitter tot den Heer Palm en zijn muzikanten richtte.

Met voldoening kan de St. Thomaskring terugzien op de viering van hun jaarfeest.

Goede reis.

Met het M.S. „Colombia" vertrekt Vrijdag a.s. naar Nederland de Luitenant der artillerie J. Fens.

Nog een ander verlies lijdt onze Curaçaose Maatschappij in het vertrek van Dokter Samson, die met het ss. Renselaer Curaçao gaat verlaten.

Dokter Samson gaat, na een bezoek aan zijn moeder in Suriname, naar Nederland, waar zijn kinderen nog studeren.

Aan beiden onze beste wensen voor een goede reis en vestiging in het moederland.

Fr. Anthimus herdacht.

De hoofdkwartiercommissaris schrijft in het Februarinummer van de „Katholieke Verkennersleider":

Curaçao. Reeds sedert geruime tijd voerde ik een uitgebreide correspondentie met de geestelijke overheid van Curaçao om te komen tot de oprichting van troepen in dat rijksgedeelte, troepen die aangesloten zouden zijn bij de K. V. en daardoor bij de N.P.V. en de wereldorganisatie.

Voor hen, die nog mochten twijfelen aan de waarde van het Spel van Verkennen zou geen lectuur nuttiger zijn dan deze brieven uit Curaçao. Wat hier soms maar moeilijk verkregen wordt, wordt daar door de geestelijke overheid als een innig verlangen beschouwd, zo zeg ik het nog niet eens het duidelijkst. Was het bezoek, dat Mgr. Verriet, Apost. Vicaris van Curaçao kort geleden aan het I.H.K. bracht een eer, waren de brieven van den a.s. aalmoezenier een vreugde om te lezen, niets trof mij meer, dat op te merken, hoe de eerw. frater Anthimus daar tot zo lang nog geen leken hopman ter beschikking was, de eerste troep zou leiden, liefde had voor ons spel. Er zullen weinigen zijn, die het Spel zo kenden als hij, uitsluitend uit de literatuur, want practische aanraking met de beweging had hij niet. De grondslag, de grote richtlijnen, zowel als het kleinste detail waren hem bekend en met pijnlijke nauwgezetheid informeerde hij bij het I.K.H. of zijn inzichten op verschillend gebied juist waren.

Zo stonden we voor het moment van de erkenning der troep en daar meldt een bericht zijn plotselinge aantasting door typhus en zijn overlijden enkele dagen daarna op 27-jarige leeftijd.

Frater Anthimus zou de vreugde van de oprichting van de eerste Kath. groep op Curaçao niet beleven. Maar als hij in de hemel de beweging indachtig is naar mate van de liefde, die hij haar toedroeg in zijn kort leven, dan zal Curaçao veel goed van zijn verkenners beleven. Ik gedenk dezen broeder, die ik nimmer van nog tot oog zag, met grote weemoed.

Op de weg van den man ligt het in de eerste plaats, geld te verdienen. Het is de eerste plicht van de vrouw om dat geld op de juiste wijze uit te geven.

DE FILM VAN DE WEEK.

Van 9 tot en met 15 Maart 1936.

A. Onderstaande films kunnen beschouwd worden als niet aanstotelijk en geschikt voor publiek vermaak.

Roxy.

Mississippi.
Curly Tops.

In Hollywood.

Les Miserables.
365 Nights in Hollywood.
Wings in the dark.

In Cinelandia.

Strawberry Roan.
Mississippi.
Charlie Chan's Courage.
Young Eagles.

B. Onderstaande Films bevatten gedeeltes die aanstoot kunnen geven, wegens gewaagde toespelingen, grofheden, misleidende voorstelling van zaken of gebrek aan kiesheid. Deze films worden niet positief goed- noch afgekeurd, maar zijn TOELAATBAAR VOOR GEESTELIJK VOLWASSENEN.

Een bezoek aan deze films kunnen we in 't algemeen niet aanbevelen.

Roxy.

Op Hoop van Zegen.
Public Hero No. 1.
Shadow of doubt.
Mark of the Vampire.

Cinelandia.

We live again.
Man with two faces.
George White Scandals of 1935.

De andere in deze lijst niet genoemde films, moeten of wel omdat ze slecht zijn, of wel omdat hier geen beoordeling over gegeven is, vermeden worden.

Van de godsdienst kan niet verlangd worden, dat hij richtlijnen uitstippelt, hoe het koopmanschappelijk beheer van een bedrijf moet worden opgezet, hoe men zal boekhouden, of hoe de transacties geregeld moeten worden, of een internationaal clearing-verdrag. Maar wel mag men verwachten, dat hij, ook in onze tijd nog, het zevende gebod prebikt, het achtste, negende en tiende gebod, hetgeen voor de z.g. zakenmoraal van onze tijd van het allergrootste belang is. Wanneer men bedenkt, dat nog altijd het leeuwenaandeel van het volksvermogen in middelmatige en kleine bedrijven wordt omgezet, als men bij wijze van voorbeeld slechts de cijfers neemt, die het aantal van het landbouwbedrijf in het volksbedrijf uitdrukken, dan spreekt duidelijk, wat het afzonderlijk geweten van de eenvoudige mensen, die in het bedrijfsleven staan, betekent. Laat men er in deze tijd toch vooral voor zorgen, dat men de moraal niet losmaakt van de godsdienst.

Friedrich Muckermann S.J.

Wie zijn kind niet straft naar behoren, voedt zijn eigen vijand op.

Wacht niet op buitengewonen gelegenheden; grijp gewone gelegenheden aan en maak ze groot.

Vijk K's heeft een goede huisvrouw te verzorgen: Kamers, Keuken en Kelder, Kinderen en Kleren.

Wie op rijkdom slapen wil,
Ligt geen tien minuten stil.

Bekendmaking.

Ingevolge de jongste wijzigingen in de Algemeene Politie Keur is het verboden:

1e. andere dan enkeltonige geluidsinstrumenten aan een motorrijtuig aanwezig te hebben,

2e. meer dan één geluidsinstrument aan een motorrijtuig aanwezig te hebben,

3e. signalen te geven wanneer de verkeersveiligheid dit niet noodzakelijk maakt,

4e. andere dan zeer korte signalen te geven.

Door stipte naleving van de nieuwe bepalingen, kan het straatrumoer sterk verminderd worden.

Tevens wordt hierdoor de verkeersveiligheid bevorderd.

Tot 15 Maart zal de Politie in 't algemeen waarschuwend optreden. Na dien datum volgt bij overtreding een proces-verbaal.

BEKENDMAKING.

In verband met de jongste wijzigingen in de Algemeene Politiekeur 1917, zijn de bestuurders van meer dan driewielige motorrijtuigen tusschen zonsondergang en zonsopgang verplicht:

1e. Vóór het plotseling vaart verminderen of stoppen, hiervan tijdig blijk te geven door een aan het motorrijtuig aangebracht oranje of rood stoplicht;

2e. voor het veranderen van richting een roodlichtgevende, goed zichtbare seinarm in de gewenschte richting uit te steken:

3e. van een motorrijtuig op meer dan drie wielen zonder toezicht op den openbaren weg gelaten, moet bovendien de handrem in werking gesteld zijn.

Een rijtuig of handkar, de welke zich op den openbaren weg bevindt moet tusschen zonsondergang en zonsopgang, aan de linkervoorzijde voorzien zijn van een voorwaarts helder wit licht uitstralende lantaarn en aan de achterzijde van een lantaarn of verticaal geplaatste reflector, die respectievelijk rood licht uitstraalt c. q. de daarop vallende stralen rood terugkaatst;
Bovendien is het bestuurders van motorrijtuigen of rijwielen op den openbaren weg tusschen zonsondergang en zonsopgang, verboden verblindende verlichting te voeren waarvan de stralenbundel zich hooger dan een Meter boven den beganen grond verheft:

1e. binnen het Stadsdistrict;

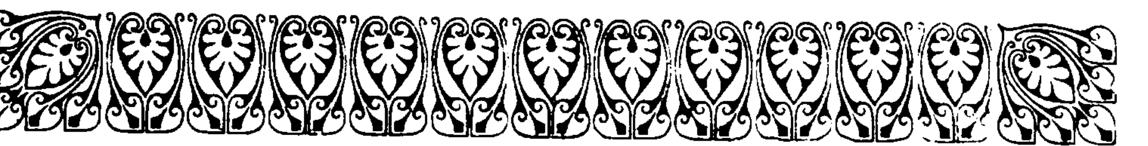
2e. wanneer het motorrijtuig of rijwiel stilstaat;

3e. bij tegemoetkomen van een ander voertuig, rij- of trekdier, van 100 Meter vóór de ontmoeting totdat men dit voorbij is.

Het is bestuurders van motorrijtuigen verboden, deze te verlaten, indien zij daarmede in de file der wachtenden zijn opgesteld op één der toegangswegen tot de voor het landverkeer gesloten brug Koningin Emma der Nederlanden.

Door stipte naleving van de hiervoren genoemde bepalingen, wordt de veiligheid van een ieder op den weg verhoogd.

Tot 15 Maart zal de Politie hierin in het algemeen waarschuwend optreden; na dien datum zal het optreden verbaliseerend zijn.

Japanse moraal.

De militaire revolte van de vorige week en de zeer eigenaardige oplossing van dit conflict, waarbij een groot aantal opstandige officieren „harakiri" pleegden, brengt onze belangstelling weer eens naar de eigenaardige opvattingen van de Japanse Moraal.

De Japanner Prof. Tomoëda schreef daarover in het „Zeitschrift für Politik" van October 1935 het volgende:

Bij een onderzoek naar de grondslagen der Japanse moraal moet men uitgaan van een onwrikbaar feit, nl. dat het Japanse volk nu 3000 jaar groeit en bloeit. Daarmede wil niet gezegd zijn, dat het Japanse volk in materieel of geestelijk opzicht boven de andere volken staat, maar het feit, dat het zich 3000 jaar heeft weten te handhaven en nu tot de grote wereldmogendheden behoort, geeft het zonder twijfel wèl een zelfde bestaansrecht als aan alle andere volken.

In Europa wonen in een betrekkelijk klein gebied veel belangrijke volken bij elkaar, terwijl Japan in de Pacific een bijna geïsoleerde positie inneemt. Japan is nog nooit veroverd. Bovendien is het zeer begunstigd door klimaat en bodemgesteldheid. Deze natuurlijke geografische voordelen hebben het Japanse volk veel profijt gebracht. Wat het ras betreft, bestaat het Japanse volk uit verschillende bestanddelen, die sterk op elkaar gelijken.

Over de oorsprong van het Japanse volk bestaan zeer uiteenlopende meningen. Het staat echter vast, dat het Tenson-ras het centrale bestanddeel vormt in de verschillende ras-groepen. Wij Japanners geloven, dat Ninigi-no-mikoto, de kleinzoon der zonne-godin Amaterasoe Omikami, op bevel van zijn grootmoeder op de Japanse eilanden neerdaalde en dat zijn nazaat, keizer Jimmoe, 2595 jaar geleden van Kioesjoe naar Jamato trok en daar het Japanse keizerrijk stichtte. De nakomelingen van Ninigi-no-mikoto waren de hoofden van het Tensonras, wier onderhorigen het land veroverden en later grotendeels de ridderstand vormden. Van de oerinwoners der Japanse eilanden is het Idzoemo-ras het bekendst. Okoeminoesji-no-mikoto, de voorvader van het Idzoemo-ras, gaf zijn land aan Ninigi-no-mikoto ten geschenke en plaatste het onder zijn heerschappij. De geschiedenis meldt, dat bij de veroveringsveldtocht van Jimmoe, de eerste keizer van Japan, vele volken werden overwonnen, of zich vrijwillig aan de veroveraars onderwierpen. De leden van Jimmoe's gevolg namen als ridder- en heersende stand de bescherming op zich van het land en zijn meerendeels uit boeren bestaande bevolking.

Japan is een klein eilanden-rijk met een gematigd klimaat. Het is bergachtig, maar betrekkelijk vruchtbaar en zeer geschikt voor de rijstcultuur. In de herfst wordt rijst geoogst en in het voorjaar tarwe en gerst. De rijst is een zo belangrijk voedingsmiddel, dat zij „ouders des levens" wordt genoemd. Het Japanse volk is van oudsher, in tegenstelling tot volken van primitief ras, een landbouwers-volk geweest; dit bewijst ook de religieuze traditie. De oudste tempels van het land zijn plaatsen van verering der zonnegodin Amaterasoe en Toyoekihime-no-mikoto, de godin van de rijstoogst. De zonnegodin is de stammoeder van het keizerlijk huis, dat heerst over leger en landsbestuur, terwijl Toyoekihime-no-mikoto de godin is van het boerenvolk. Op 17 Februari wordt telkenjare Kinensai gevierd. Dan smeken de Sjinto-priesters de hemel om vruchtbaarheid van akkers, bossen en zeeën. Zij smeken om vrede en voorspoed voor het gehele Japanse volk en land. Op 17 October heeft Kannamessai plaats, het feest waarop de eerste rijst van het jaar aan de goden wordt geofferd. De 23ste November, de dag waarop de keizer voor het eerst de rijst van de nieuwe oogst eet, wordt gevierd als Niinamesai (feest van het nieuwe voedsel).

De ridders, die het land verdedigen en de boeren, die het voeden, zijn dus de belangrijkste bestanddelen van het Japanse volk. Ook de oer-bevolking van Japan heeft geen nomadenleven geleid. Sedert de middeleeuwen kent de Japanse maatschappij vier standen: ridders, boeren, handwerkslieden en kooplieden. Opmerkelijk is, dat de boeren de tweede stand vormen en de handel eerst tot de vierde behoort. Het feit, dat het handelsmerk „Made in Japan" thans even bekend is als „Made in Germany" behoort pas tot het jongste verleden. De ridders hebben het land beschermd en de boeren hebben het volk gevoed. Zonder deze beide standen zou Japan nimmer hebben kunnen gedijen. Zij vormden de grondslag, waarop de voornaamste instellingen van het sociale leven opgetrokken werden. Het is derhalve heel natuurlijk, dat ook de Japanse moraal daarin wortelt.

Wij, Japanners geloven, dat ons land gesticht is op bevel van de zonnegodin. Daarmede is al terstond het verschil aangeduid tussen heerser en onderdanen; immers het Tenson-ras, de nakomelingschap van de zonnegodin, heeft overeenkomstig het goddelijk bevel het land met het zwaard veroverd en de oorspronkelijke inwoners onderworpen. Zoals ik reeds zeide, heeft Okoeninoesji-no-mikoto zich onder Ninigi-no-mikoto geplaatst en onder diens opperheerschappij Idzoemo vreedzaam geregeerd. De nakomelingen van eerstgenoemde hebben zich tot op de huidige dag weten te handhaven en zijn bekend onder de familienaam Seng. De veroveraars en de onderworpenen, soldaten en boeren, zijn de elementen van de Japanse natie geworden. De keizers waren altijd de leiders des volks, het volk was immer volgelingschap. De voornaamste deugd van den heerser was steeds de liefde tot het volk, zoals de hoogste deugd van het volk was den heerser trouw te zijn. Na de trouw is de dapperheid de hoogste deugd. Met haar gepaard gaan eenvoud en reinheid. Sedert de zonnegodin Ninigi-no-mikoto zond is ook de verhouding tussen keizer en volk geregeld. De verhouding tussen heerser en onderdaan bepaalt echter tevens die tussen staat en volk, tussen individu en gemeenschap. De deugd van hôkô, d.i.d. dienst aan de gemeenschap, is de noodzakelijke aanvulling van dapperheid en trouw. Giyoe hôkô d.w.z. oprecht en dapper de gemeenschap dienen, is een oude eis, die voortgekomen is uit het ridderlijke trouwverbond tussen leider en volgeling. De ridders staan in dienst. Het is hun beroep zich te bekwamen in de wapenhandel en zo nodig het leven op het spel te zetten voor keizer en volk. Deze gedachtengang is in de loop der Japanse geschiedenis uitgewerkt en uitgebreid, en heeft veel bijgedragen tot de ontwikkeling van het volk; hij is ook thans nog de grondslag der ethiek.

Van wezenlijk belang voor de riddermoraal is de opvatting over de dood. Ottomo Jakamochi zegt in zijn beroemd gedicht:

„Als ik de weide zee bevaar,
Moge mijn lichaam in 't water drijven
Of diep op de bodem verstijven.

Als ik ga naar woud en berg,
Moge het in diep-bloeiende heide
In het hoge gras verborgen blijven.

Als slechts de dood mij vallen ziet,
Waar mijn verheven heer gebiedt."

„De dood voor keizer en volk is zo licht als een veer". Deze vergelijking is kenmerkend voor de stervensbereidheid van den ridder. De dood is de ontkenning van het leven; het is dus heel natuurlijk dat alle levende wezens hem trachten te ontlopen. Ook de ridder moet het leven liefhebben, om zijn keizer trouw te kunnen dienen. Maar hij moet ook bereid zijn het kostbare leven vrijwillig op te offeren, als de plicht het eist. Men mag evenwel niet met de gedachte van de dood spelen, omdat het nodig is het leven voor de arbeid in stand te houden. Men moet het leven verdedigen, doch het is schandelijk, laf te handelen. Deze ridderlijke opvatting van de dood heeft ook Boeddhistische denkbeelden in zich opgenomen. De dood is thuiskomst, heet het in Japan; Jamaga Sokô (1622—1685), de grote autoriteit van de Boesjidoe-leer uit de Tokoegawa-tijd, heeft veel tot de ontwikkeling van deze ideeën bijgedragen. Dadoij Joezan, de beroemde leerling van Jamaga Sokô zegt in het begin van zijn boek over ridder-moraal: „De ridder moet zich van de morgen van de eerste Januari tot de laatste avond van het jaar zijn dood voor ogen houden, opdat hij altoos bereid zij. Wie altoos bereid is voor de dood, kan zonder vrees en in kinderlijke vroomheid de weg van plicht en trouw beschrijden, hij kan onheil en duizend euvels verwijderen en zijn leven door de eigen deugd verrijken. De ridder moet zijn leven vergelijken met de dauw van de avond of met de vorst van de morgen. Wie zijn leven kortstondig weet, vindt immer moed en energie genoeg om zich terstond aan een zaak te geven en bereidwillig den heer of de ouders te dienen. Wie lang denkt te leven, komt in verzoeking datgene wat hij terstond kon doen, tot later uit te stellen."

Het hoogste doel van den ridder is roemvol te sterven. Lafheid is de grootste schande. Het is plicht „de naam", d.w.z. de familie-eer, onbevlekt te houden. Een beroemd voorbeeld voor de doodsopvatting van het Japans ridderdom levert de geschiedenis van het leven en sterven van Kimoera Sjigenari. Hij behoorde tot het gevolg van Tojotomi Hidejosji (1536—1593) en diende, na de dood van zijn heer, diens zoon Hidejori. Toen hij met deze ten strijde trok tegen Tokoegawa Ijejasoe, wist hij, dat zijn partij tenslotte zou verliezen. Voor hij zich rustte tot de laatste strijd beval hij zijn jonge vrouw de trommel te roeren; hij zong en danste. Zij ried de doodsgedachte van haar man en beroofde zich nog voor het begin van de slag van het leven, opdat hij niet om harentwille van gedachte zou veranderen. Kimoera nam afscheid van Hidejori en trok ten strijde, vocht moedig en sneuvelde. Toen zijn hoofd aan Tokoegawa Ijejasoe werd gebracht, rook het nog naar de kaarsen, die de ten dode gewijde had ontstoken voor zijn laatste gebedsure. Dit ontroerde Tokoegawa Ijejasoe en zijn gevolg diep.

Volgens de opvattingen van den ridder ontstaan trouw en overgave uit het gevoel van dankbaarheid. De ridders danken hun levensonderhoud aan de gunst van hun heer en de staat. Dankbaarheid is de oorzaak der toewijding; beide zijn nodig om te kunnen beantwoorden aan de eis die het het ridder-zijn stelt: sterven voor den heer, teneinde daardoor het welzijn der gemeenschap te dienen. Deze ridderlijke opvattingen van de dood hebben grote invloed gehad op de Japanse moraal in het algemeen, omdat de ridderstand altijd de belangrijkste stand van het Japanse volk was en steeds de verantwoordelijkheid voor het morele peil heeft gedragen. Jamaga Sokô zegt over de plichten van den ridder:

„De ridder behoeft niet op het veld te arbeiden en bezorgd te zijn voor zijn dagelijks onderhoud. Ook behoeft hij geen zorg te hebben voor zijn kleding. Daartegen heeft hij echter een eigen zware taak: de moraal hoog te houden."

De ridderstand is opgevoed in het besef, dat hij verantwoordelijkheden te dragen heeft. Het is voorgekomen, dat de ridders andere standen onderdrukten en zo de weg der morele traditie verlieten. Toch is de riddermoraal nimmer een moraal van mooie woorden geweest, omdat het leven was van de daad, dat hem telkens weer dwong kleur te bekennen. Daarom is het ridderdom als idee de grondslag gebleven van alle Japanse moraal.

Het wakend oog.

In Oost en West schrijft T. Silverius:

Niet ver van de plek, waar de Soengei-Tiram uitmondt, kruist de pijpleiding, die de in Europeese ogen zo kostbare olie brengt van het boorterrein Louise naar de raffinaderij te Balik Papan de Dondang-rivier. De vier rode pijpen, waarvoor een brede rintis in het oerbos van wel 100 km. lengte werd uitgekapt, liggen hier op een lange, smalle brug van ijzerhout over de rivier, en vlak bij die brug ligt op de linker oever een kleine nederzetting, die ook Soengei-Tiram genoemd wordt, net als het zijriviertje. Hier woont de opzichter van dit deel van de pijpleiding met een onderhoudsploeg en enige jaren geleden woonde hier in het houten tien-bij-tien huis de opzichter Peters.

Peters was een boerenjongen uit Geullem, die indertijd als koloniaal naar Atjeh was gekomen. Met smaak kon hij nog vertellen van zijn geboorteland, want hij bezat de zachte en vriendelijke, maar toch nimmer, vergetende liefde van den Zuid-Limburger.

Toch was hij nooit meer terug geweest. Na zijn ontslag uit de militaire dienst had hij wel kunnen gaan, maar hij kon toen dit opzichtersbaantje krijgen. Ook later was een Europees verlof er niet meer van gekomen. Misschien wel was hij onderbewust bang dat de werkelijkheid het droombeeld zou vernietigen, dat hij zich van zijn Limburgs dorpje gemaakt had. En op zijn eenvoudige manier had hij zich gehecht aan de kinderen, die zijn inlandse vrouw hem gegeven had, en haar toegewijde zorg kon hij niet meer missen.

Trots was hij op zijn beide meisjes en als de boorinspecteur of een ander funktionaris Soengei-Tiram op inspectie bezocht, dan was het voor Peters een feest om met zijn dochtertje te pronken. Hij was maar een eenvoudig en goed man.

Eens had de boorinspecteur Peters in moeilijkheden gevonden. Hij had een glazen rechteroog, en dat was hij kwijt geraakt en nu had men hem uit Java twee nieuwe ogen gezonden om uit te zoeken. Beoordelen welk oog kleurde bij zijn goede oog was een zaak, die hij alleen aan Europese smaak toevertrouwde en daarom was hij verheugd dat de boorinspecteur weer eens kwam.

Dit was de tweede maal, zei hij, dat hij zijn rechter oog verloren had. De eerste maal was het zijn echte oog geweest, toen daarin bij een handgemeen een mandau van een Atjeher was terecht gekomen. Dat was al lang geleden en met zijn ene goede en zijn andere glazen oog was Peters volmaakt tevreden.

Scherp zelfs zag hij daarmee, zó scherp dat zijn koelies niet konden geloven dat toean maar één goed oog had.

Soengei-Tiram was maar een kleine nederzetting. Behalve het huis van Peters was er nog een pasang-grahan van kadjang, een goedang, een smederij en dan de bangsal van de tien of twaalf koelies, en van enkele vrouwen van de gehuwden onder hen.

Zulke bangsals waren er op geregelde afstanden langs de pijpleiding en alle ploegen met hun mandoers werkten onder Peters. Elke dag moest iedere mandoer met zijn ploeg zijn deel van de pijplijn langs lopen en als er wat bijzonders was, moest hij Peters waarschuwen met de dienst-telefoon.

Op zo'n eenzame nederzetting, in de binnenlanden, bestaat nog wel eens de aartsvaderlijke verhouding van den goeden vorst met zijn onderdanen. Peters was een streng, maar rechtvaardig heerser. In leed en moeilijkheden was hij hun raadsman en vaak hun dokter, maar als het nodig was ook hun wrekende rechter.

Op de laatste Zaterdag van de maand, de uitbetalingsdag, kwamen allen, die niet om dienstredenen achter moesten blijven, naar Soengei-Tiram en menigvuldig waren de zaken, waarover dan uitspraak en raad gegeven werd.

De koelies hechtten zich aan Peters en meestal bleven ze lang. Enkelen zelfs vestigden zich na hun contract nabij de kleine vrije Boeginezen-kampong bij het kruispunt der rintissans.

Maar soms werd er door het noodlot of door de hoge heren in Balikpapan ruw ingegrepen. Een paar weken geleden was een van zijn goede ploegen teruggeroepen en de opvolgers waren een troepje uitschot gebleken. Mandoer Ali was een hoogst onbetrouwbaar mens, en op zijn koelies had hij een fascinerende invloed, zoals in de omgang der inlanders herhaaldelijk voorkomt. In de paar weken, dat Mandoer Ali er was, had de goede geest sterk geleden. De vonk scheen ook naar de andere ploegen overgewaaid en Peters voelde zich omringd door een ongrijpbare, broeierige wrok.

Op een Zaterdag — het was de tweede of derde uitbetalingsdag na de verwisseling der ploegen — was er plotseling en op onverklaarbare wijze een breuk ontstaan in de pijplijn, in het bewakingsvak van Mandoer Ali. Peters moest er heen en de reparatie hield zo lang op, dat de avond reeds viel, toen de terugtocht kon worden aanvaard. Een paar uur lopens was de afstand naar Soengei-Tiram en na een half uur was de duisternis van de maanloze nacht ingevallen.

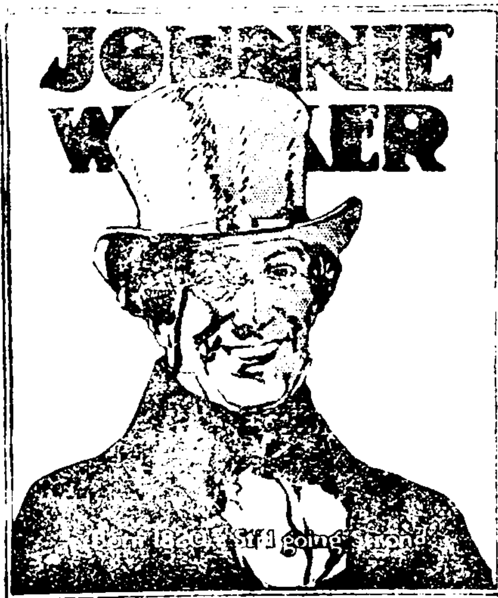
Hels donker was het toen in het bos. Alleen de pijplijn gaf enige geleiding. Als een gewelddadige wond in het levende lichaam van het oerbos, was de lange opengekapte rintis. Wraakroepend en onheilspellend. Dichtbegroeid en ondoordringbaar lag ter weerszijden het bos. Ondoordringbaar als muren. Maar levende muren, waarachter de geluiden van de tropennacht. Verder was er de stilte.

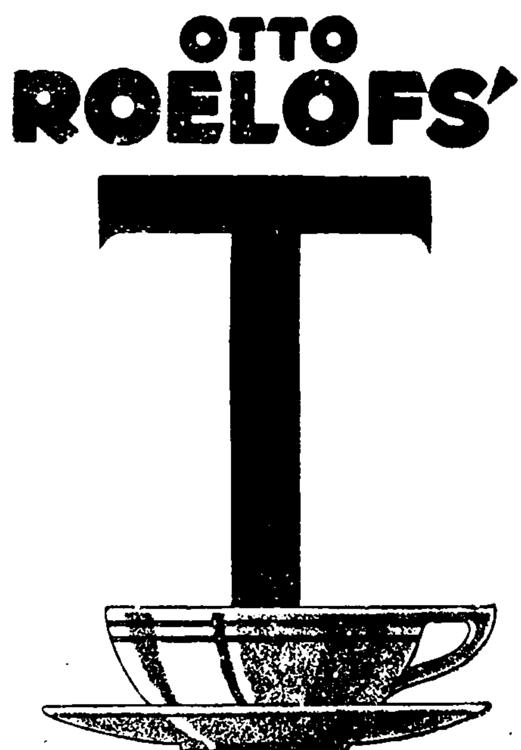
Mandoer Ali, met het grootste deel van zijn ploeg, liep mede, voor de uitbetaling. Twee man waren, op voorstel van Ali, achtergebleven, als wakers. Harde woorden waren er bij het werk gevallen. Doch nu liepen allen zwijgend voort. De koelies waren stil, zoals alleen inlanders stil kunnen zijn. Tot een obsessie werd die stilte. De stemming van wrok was geworden tot een physiek leed.

Het leek of de tocht uren en uren duurde. En toen eindelijk het bos zich opende voor het doorlaten van de Soengei Dondang, woei er een harde selatan over de open ruimte. Maar na het passeren van de brug was het doel tenminste bereikt.

Het scherpst bekijken elkaar de lieden die elkander negéren.

Eerst de mens met de zonde; daarna speelt de zonde met de mens.

SPORT-RUBRIEK

Officiële Mededelingen VAN „De Curaçaose Voetbalbond."

Wedstrijd-Uitslagen.
Zondag, 8 Maart.

A.-klasse:	M.S.V.—R.C.C.	0—3
	TRAPPERS JONG-HOLLAND (onder protest)	0—2
	ASIENTO HERCULES	1—1

STAND COMPETITIEWEDSTRIJDEN

Zondag, 8 Maart.

A-klasse:	Gesp.	Gew.	Gelijk	Verl.	Doelpunten voor	Doelpunten tegen	Punten	Ge[illegible]
JONG-HOLLAND	17	12	4	1	36	11	28	1.6
VOLHARDING	14	9	3	2	20	8	21	1.[illegible]
BISMARCK	17	10	3	4	26	16	23	1.[illegible]
R.C.C.	14	6	4	4	20	14	16	1.[illegible]
AJAX	18	5	7	6	12	20	17	0.[illegible]
TRAPPERS	15	5	3	7	16	12	13	0.[illegible]
HERCULES	15	3	6	6	10	19	12	0.[illegible]
ASIENTO	14	2	5	7	12	26	9	0.6
TRANSVAAL	16	2	4	10	12	23	8	0.[illegible]
M.S.V.	18	4	3	11	19	34	*9	0.[illegible]

* 2 Winstpunten in mindering wegens het niet opkomen in de wedstr[illegible] AJAX—M.S.V. op 1 December 1935.

B-klasse:	Gesp.	Gew.	Gelijk	Verl.	Doelpunten voor	Doelpunten tegen	Punten	Ge[illegible]
SCHERPENHEUVEL	11	9	2	0	41	7	20	1.[illegible]
JONG-HOLLAND II	10	5	3	2	20	6	13	1.[illegible]
VOLHARDING II	8	5	0	3	12	8	10	1.[illegible]
BISMARCK II	8	4	1	3	11	10	9	1.[illegible]
HERCULES II	9	5	1	3	10	11	11	1.[illegible]
R.C.C. II	9	3	3	3	17	15	9	1.[illegible]
ASIENTO II	6	2	0	4	10	11	6	1.[illegible]
TRAPPERS II	9	3	2	4	11	11	8	0.[illegible]
ATLETICO	11	4	1	6	12	11	9	0.[illegible]
M.S.V. II	7	2	1	4	9	23	5	0.7
AJAX II	10	2	0	8	9	27	4	0.[illegible]
TRANSVAAL II	8	1	0	7	7	29	2	0.[illegible]

Zondag, 15 Maart 1936.

MUNDO NOBO:
BISMARCK—HERCULES
Aanvang 415 precies.

RIO CANARIO:
ASIENTO—R.C.C.
Aanvang 4.15 precies.

IN- en AFSCHRIJVINGEN.
Afgeschreven.

„Transvaal" M. Brug en R. Lieuw-A-Joe per 8 Maart

Het Bestuur van Ajax is vanaf heden als volgt samengesteld:
Voorzitter A. Z. Veeris, Sterstraat 9; onder-voorzitter H. Veeris, Marche[illegible] 22; Secretaris A. J. Laurens Javastraat 43; Penningmeester A. E. I. Danis[illegible] Commissarissen: E. Jansen, Pieterszsteeg 18, M. Celestijn Rifwaterstraat 4[illegible] J. Nonato, Sebastopolstraat 21.

Als leden van de Scheidsrechtervereniging zijn afgeschreven wegens bedan[illegible]ken, vertrek enz., de H.H.: Hagendijk, Maduro, Manuel, V. Heeswijk, Daal.

Aankomst en vertrek der schepen van 11—15 Maart 1936

SS	Aank.	Van	Vertr.	Naar
Venezuela	11	Hamburg, Amsterdam,	11	P. Limon
Cuba	11	Le Havre	11	P. Limon
Atlas	11	S. Dom., N. Dom., N Haiti	—	Curaçao
Midas	11	Atl. Col., S. Haiti, S. Dom.	—	Curaçao
El Libertador	11	Maracaibo, Aruba	11	Aruba, Maracaibo
Bodegraven	12	C. del Pac., Cristobal	12	L'pool, R'dam, A'dam, H'burg
Colombia	12	P. Limon	12	Amsterdam, Hamburg
Astrea	13	Maracaibo	13	P. Cabello, New York
Midas	—	Curaçao	13	S. Dom., N Dom., N. Haiti
Drechtdijk	13	Rotterdam, Londen	13	Pto. Colombia, Cristobal North Pac. Coast
Atlas	—	Curaçao	14	N. Haiti, S. Haiti, S. Dom.
Baralt	—	Curaçao	14	Bonaire, St. Eustatius, St. Martin, Saba, St. Eustatius St. Kitts
Falcon	14	Maracaibo	14	Maracaibo
H. C. Horn	14	Hamburg	14	Cartagena
Adalia	14	Hamburg	14	P. Barrios
Rotorua	14	Londen, Southampton	15	Cristobal New Zealand.